

ONTWERP-PROJECTPLAN WATERWET ex art. 5.4

Waterwet

Datum: 21 januari 2020
Kenmerk: 2019127680
Onderwerp: ontwerp-projectplan voor de aanleg inlaatvoorziening
Nieuw-Lekkerland West

Het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rivierenland besluit, gelet op artikel 5.4 van de Waterwet, het onderhavige ontwerp-projectplan tot de aanleg van de inlaatvoorziening Nieuw-Lekkerland West vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit projectplan.

1. Projectbeschrijving

Op grond van artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet geschiedt de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Het plan dient tenminste een beschrijving te bevatten van het betrokken werk en de wijze waarop het wordt uitgevoerd, alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk, aldus artikel 5.4, lid 2, Waterwet.

1.1 *Beschrijving betrokken werk*

De huidige waterkwaliteit in het watersysteem van Nieuw-Lekkerland Noord voldoet niet meer aan de eisen van het Waterschap Rivierenland. Daarom is besloten in het kader van het peilbesluit Alblasserwaard een inlaatvoorziening te realiseren nabij de Hoge Molen te Nieuw-Lekkerland. De inlaatvoorziening dient water in te laten vanuit de Hoge Boezem van de Overwaard in de watergangen van Nieuw-Lekkerland. De inlaatvoorziening is de laatste maatregel vastgelegd in een maatregelenpakket die opgesteld is om de waterhuishouding in Nieuw-Lekkerland Noord te verbeteren.

Doelstelling van het project is het realiseren van een inlaatvoorziening om de waterkwaliteit te verbeteren in het gebied van Nieuw-Lekkerland Noord.

Ligging en begrenzing plangebied

De projectlocatie bevindt zich in Nieuw-Lekkerland, nabij het welbekende Smit Gemaal en cultureel erfgoed Kinderdijk. De Kinderdijk is UNESCO-werelderfgoed, maar er wordt ook gewoond, gewerkt en geleefd. Dagelijks komen hier toeristen om de karakteristieke molens en het gebied te bewonderen. Ten noorden van de projectlocatie loopt de rivier de Lek. De projectlocatie ligt tussen de Hoge Molen aan de noordzijde en de Lage Molen aan de zuidzijde. Van west naar oost: Hoge Boezem – Boezemkade, teensloot, landbouwperceel, watergang, landbouwperceel, wandelpad (zie *Figuur 1*).

Figuur 1: Projectlocatie inlaatvoorziening

Het projectgebied bevindt zich binnen het peilgebied Nieuw-Lekkerland Noord (NDW044). Dit peilgebied wordt middels het peilbesluit Alblasterwaard geïsoleerd van het huidige peilgebied Nieuw-Lekkerland (NDW043). Dit is gedaan onder meer vanwege de kern van Nieuw-Lekkerland en de aanwezigheid van oude bebouwing langs de Lekdijk. Voor de benodigde maatregelen binnen het peilgebied is een afzonderlijk projectplan Waterwet opgesteld. Dit projectplan is inmiddels onherroepelijk. Het peilgebied Nieuw-Lekkerland Noord ligt ten noorden van de Tiendweg tot aan de Lekdijk en wordt in het westen begrensd door de zijdeweg en aan de oostzijde door de Hoge Boezem.

De inlaatvoorziening steekt door de waterkering langs de Hoge Boezem. Voor deze kering is kadeverbetering voorzien. Deze zijn in het verleden echter op de lange baan geschoven door het aanpassen van peil in de Hoge Boezem van de Overwaard. Tot de kadeverbetering plaats vindt, blijft de huidige kade gehandhaafd en moet worden aangetoond dat de kade voldoende sterk is. Dit betekent dat geen werkzaamheden plaats mogen vinden aan en in de kade. Niettemin is de inlaatvoorziening noodzakelijk en is daarom onderzocht wat de mogelijkheden zijn om deze te realiseren zonder dat de waterkerende functie van de kade wordt ondermijnd. Hier is in het ontwerp extra aandacht aan besteed.

1.2 Wijze van uitvoering

Toelichting ontwerp

Om het water vanuit de Hoge Boezem van de Overwaard in het achterliggende watersysteem Nieuw-Lekkerland Noord te laten, wordt een inlaatvoorziening gerealiseerd. Het voorgenomen project bestaat grofweg uit twee delen, plus een extra maatregel (C):

- A. Inlaatvoorziening;
- B. Watergang (inclusief plaatsen landbouwbrug en voetgangersbrug);
- C. Verwijderen grond dam aan zuidzijde van polder.

De ontwerptekening is als bijlage A toegevoegd.

A. Inlaatvoorziening

In het ontwerpproces om te komen tot deze inlaatvoorziening zijn verschillende opties overwogen, zoals het gebruik van een inlaatvoorziening met put in de boezemkade en een vrijvervalleiding richting de uitstroomvoorziening. Echter is deze optie onwenselijk gebleken vanuit technisch oogpunt.

Het uiteindelijk ontwerp bevat een inlaatvoorziening bestaande uit een instroomvoorziening met een leiding door de kering en eindigend met een uitstroomvoorziening in de watergang. De teensloot van de kade wordt hierbij plaatselijk gedempt.

De in- en uitstroomvoorziening worden beide op palen gezet ten behoeve van de stabiliteit. Echter bestaat de kans dat er door bodemdaling ruimte ontstaat tussen de constructie en de kade. Hierdoor kan erosie optreden. Om dit tegen te gaan wordt zowel onder de instroom als uitstroomvoorziening een scherm geplaatst. Tevens wordt rond de leiding tevens een neopreen kwelscherm aangebracht met kleikist.

Zowel de instroom- als uitstroomvoorziening bevatten een handbedienbare afsluiter en worden voorzien van schotbalksponningen. Hierdoor wordt voldaan aan een betrouwbare sluiting. Tevens wordt bij de instroomvoorziening een krooshek (demontabel) geplaatst. Achter de instroomvoorziening wordt een looprooster aangebracht om een verbinding te maken met de kade. Op deze manier is de instroomvoorziening bereikbaar

en kan deze bediend worden. De buisleiding (PE 100, SDR13,6), met een uitwendige diameter van 630 mm, volgt als het ware de kering en loopt in een soort S-curve, met de curve gesitueerd nabij het binnentalud (zie ook ontwerptekeningen in bijlage A).

In het ontwerp is nu geen rekening gehouden met extra zetting die optreedt bij de geplande kadeverbetering. Wanneer de boezemkade versterkt wordt, betekent dit dat eerst de inlaatvoorziening uitgegraven moet worden. De voorziening wordt vervolgens pas weer teruggeplaatst nadat zetting heeft plaatsgevonden. Overigens is de leiding zelf wel berekend op het aan kunnen van de toekomstige (extra) grondbelasting.

Bij de uitstroomvoorziening wordt bodembescherming toegepast om de bodem van de watergang waarop de inlaatvoorziening uitstroomt te beschermen tegen eroderen. Daarnaast wordt er in de aanvoerwatergang bij de hoge boezem beschoeiing toegepast. Dit aspect wordt in de volgende paragraaf toegelicht.

Het ontwerp van de inlaatvoorziening voldoet aan de Leidraad Kunstwerken in Regionale Waterkeringen (Stowa, 2011). De leiding voldoet, zowel in de uitvoeringfase- als in de bedrijfsfase aan de gestelde eisen in de NEN3650 en 3651. Dit geldt voor de bestaande als in de toekomstige situatie.

B. Watergang

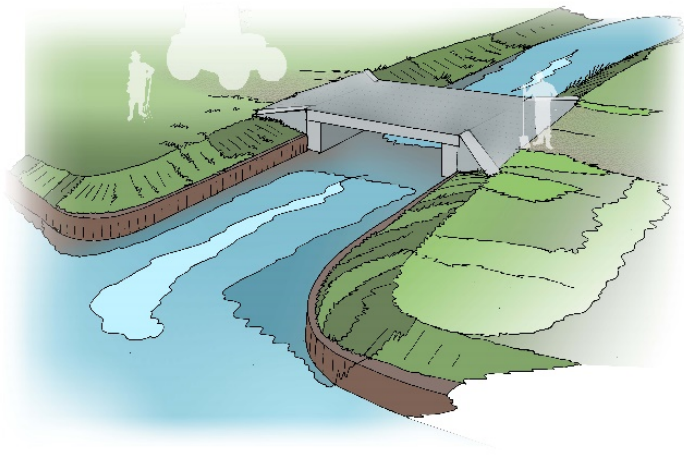
Het tweede deel van de verbinding bestaat uit een nieuw te graven watergang die voldoende water rechtstreeks naar Nieuw-Lekkerland Noord afvoert. Gekozen is voor het graven van een watergang met een bodembreedte van 2 m, een bodemhoogte op -3,20 m NAP en met aan beide zijden een talud van 1:1,5. Aan het begin van de watergang, gezien vanaf de inlaatvoorziening, wordt tot na de landbouwbrug houten beschoeiing aangebracht aan beide zijden van de watergang. Dit ter bescherming van het talud zodat deze niet door stroming erodeert.

Om ervoor te zorgen dat de landbouwgronden en wandelpaden beschikbaar/bereikbaar blijven wordt er respectievelijk een landbouwbrug en een voetgangersbrug gerealiseerd.

Landbouwbrug

In overleg met de pachter en met RCE is besloten de landbouwbrug aan de westzijde van het perceel te plaatsen. Deze locatie is het meest geschikt zodat de brug aan de zijkant van het veld ligt en goed te betreden is voor groot landbouwmaterieel. De brug wordt in beton uitgevoerd en is 3,75 meter breed. De brug bevat twee landhoofden welke op palen wordt geplaatst om wegzakking te voorkomen. Na realisatie ligt de brug 0,80 m boven waterpeil, waardoor conform de regels van het waterschap voldaan wordt aan de minimale doorvaarhoogte. Het bovenvlak van de brug wordt is 5,6 meter lang en volledig vlak. In de grond bij beide opritten worden betonnen stootplaten aangebracht. Tevens worden twee poorten geplaatst om de brug af te sluiten voor vee. Daarlangs worden op de vier hoeken van

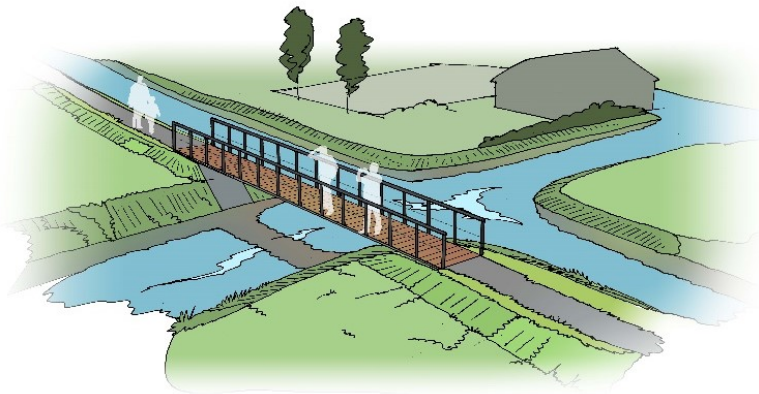
de brug begeleidingshekken geplaatst. Op de brug zelf wordt geen leuning aangebracht. Figuur 2 geeft een impressie weer van de landbouwbrug.

Figuur 2: Impressie constructielandbouwbrug zonder de begeleidingshekwerken voor het vee.

Voetgangersbrug

Om de bestaande wandelroute in tact te houden wordt een eenvoudige voetgangersbrug op de kade gerealiseerd. De brug komt 1.25 m boven waterpeil geplaatst, zodat een maaiboot nog onder de brug door kan conform de regels van het waterschap. De voetgangersbrug krijgt een constructie van stalen liggers gefundeerd op een betonnen plaat. Door het aanbrengen van een leuning komt de gebruiksbreedte uit op 1,6 m. Hierdoor is de brug ook toegankelijk voor een quad met kar. Binnen de gebruiksbreedte worden azobé dekplanken met antisliplaag toegepast. De leuning aan de brug bestaan uit zwarte stalen staanders met daartussen zwarte houten balken. Het gebruik van hout zorgt dat de uitstraling van de brug aansluit bij het gebruik van zwart houten hekwerken, zoals opgenomen in de Gebiedsvisie Kinderdijk. Zie Figuur 3 voor een impressie van de voetgangersbrug.

Figuur 3: Impressie voetgangersbrug

C. Verwijderen gronddam aan zuidzijde van gebied

Langs de waterkering loopt een teensloot, welke ter hoogte van de nieuwe inlaatvoorziening gedempt wordt met een gronddam. Momenteel bevindt zich in dezelfde teensloot richting de zuidzijde nog een gronddam. Deze gronddam inclusief hekwerk wordt verwijderd zodat het water langs de teensloot in open verbinding blijft met het watersysteem.

Figuur 4: Locatie van de te verwijderen gronddam oranje omcirkeld

Uitvoering

De wijze van uitvoering is afhankelijk van de werkwijze van de aannemer. Deze is nog niet geselecteerd. Uitvoering kan zowel vanaf het water als via land gebeuren. Wanneer aannemer besluit via land te werken ziet het waterschap erop toe dat de aannemer bij de uitvoering van de werkzaamheden schade aan de omgeving zo veel mogelijk voorkomt en waar nodig herstelt. Op de kade is een maximale toegestane belasting vastgesteld. Wanneer zwaarder materieel op of over de kade moet, dient de aannemer eerst een ontheffing aan te vragen bij de dijkbeheerder.

Om de stabiliteit van de kering tijdens de uitvoering te garanderen, worden de werkzaamheden in een dusdanige fasering uitgevoerd dat de kade altijd aan minstens één kant gesloten is. Er mag geen open verbinding ontstaan.

Er moet dus een tijdelijke waterkering worden toegepast en deze moet voldoen aan de eisen voor regionale waterkering met IPO klasse 3 (1/100 per jaar).

Bij de uitvoering moet voldoende materiaal en materiaal aanwezig zijn voor het uitvoeren van noodmaatregelen, indien dit nodig blijkt te zijn.

Als extra maatregel wordt waar nodig gebruik gemaakt van zandzakken of andere hulpvoorzieningen (geotextiel).

De aannemer dient een werkplan (calamiteitenplan) op stellen waarin bij uitvoering van de werkzaamheden de waterveiligheid wordt gewaarborgd.

De werkzaamheden in de kering dienen te worden uitgevoerd bij normale waterstanden van de Hoge Boezem Overwaard en gereed te zijn voor de dijksluitingsperiode.

Vrijkomende bagger wordt op het naastgelegen perceel verspreid, mits het perceel hier voor geschikt is en de kwaliteit van de bagger dit toelaat. Met de pachter van het ontvangende perceel wordt de wijze van verwerking van het slib afgestemd.

1.3 Te treffen voorzieningen

Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Dit verzoek moet worden ingediend bij het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rivierenland, Postbus 599, 4000 AN Tiel.

2. Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de Waterwet gericht op:

- a. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

2a. Overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

De waterkering langs de Hoge Boezem van de Overwaard wordt extra in de gaten gehouden met betrekking tot veiligheid. De inlaatvoorziening mag gerealiseerd worden vanwege diens noodzakelijkheid, maar alleen als de waterkerende functie van de kade niet wordt ondermijnd. Middels het aanbrengen van de twee zelfstandige kerende en onafhankelijk van elkaar te bedienen schuiven wordt de inlaatvoorziening niet als leidingkruising beschouwd, maar als kunstwerk met een waterkerende functie. Er vindt dus geen afbreuk plaats aan de waterkerende functie van de waterkering.

Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden wordt een tijdelijke waterdichte kering toegepast, die geschikt is om het waterpeil van NAP +0,90 m te keren. Hierdoor is de veiligheid van de waterkering gedurende de werkzaamheden geborgd.

Ter voorkoming dat kwel langs de leiding loopt in de geroerde grond, wordt een kleikist met neopreenslab geplaatst in de kade.

2b. Chemische en ecologische kwaliteit

De voorgenomen maatregel verbetert de waterkwaliteit van het watersysteem Nieuw-Lekkerland Noord. Door het inlaten van water vanuit de Hoge Boezem, verbetert de waterkwaliteit zodanig dat deze voldoet aan de door het waterschap gestelde norm.

2c. Gevolgen maatschappelijke functies watersysteem

Het waterschap heeft de werkzaamheden en eindsituatie direct afgestemd met Stichting Werelderfgoed Kinderdijk (SWEK), Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), de provincie en de aanwezige pachters. Dit om tot een zo goed mogelijke inpassing te komen van de inlaatvoorziening. De inlaatvoorziening moet het erfgoed niet te veel aantasten maar ook niet te veel last bieden voor de gebruikers.

Het project heeft effect op de plannen van de toekomstige gebiedsvisie van Stichting Werelderfgoed Kinderdijk (SWEK). Met deze groep heeft afstemming plaatsgevonden. Zij zien in de polder van Nieuw-Lekkerland kansen voor de ontwikkeling van natuurwaarden, zoals pioniersmoeras. Dit in combinatie met het vergroten van de herkenbaarheid van de Lage Boezem, door deze weer te voorzien van een kade aan de oostkant. Met dit project wordt de oostelijke kade van de Lage Boezem open gebroken en voorzien van een voetgangersbrug voor de continuïteit van de wandelroute. Deze oplossing is relatief eenvoudig te herstellen, doordat de watergang eenvoudig dicht gestort kan worden waarbij de kade wordt gerenoveerd. Het inlaten van water in de polders van Nieuw-Lekkerland kan dan via een smallere duiker plaatsvinden.

De werkzaamheden vinden volledig plaats op eigendommen van waterschap Rivierenland. Het landbouwperceel wordt gebruikt door pachters. Door de nieuwe situatie wordt agrarisch cultuurgrond afgewaardeerd naar watergang. Dit heeft tot gevolg dat deze strook niet meer gebruikt kan worden. Om dit te compenseren wordt een nieuw pachtcontract opgesteld.

Om het werkterrein via land te benaderen is een route uitgezet via land in eigendom van Provincie Zuid-Holland (BBL-gronden).

Conclusie

De uitvoering van dit plan is in overeenstemming met de doelstelling van de Waterwet:

- a. Het plan heeft geen negatief effect op de waterkerende functie en zal niet leiden tot effecten ten aanzien van wateroverlat;
- b. Het plan heeft een positief effect op de waterkwaliteit in het watersysteem Nieuw-Lekkerland Noord;
- c. Het plan heeft geen negatief effect op de maatschappelijke functies van het watersysteem.

3. Uitvoerbaarheid

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de uitvoerbaarheid van het plan. Daarbij speelt de toetsing aan het vigerende planologische regime en de vergunbaarheid op grond van andere wetgeving een belangrijke rol.

3a. Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is voor het gebied waar het project zal worden uitgevoerd het bestemmingsplan Werelderfgoed Kinderdijk – Elshout' en 'Buitengebied Nieuw-Lekkerland' vastgesteld. Het project past wel binnen het geldende bestemmingsplan.

3b. Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

Om de werkzaamheden uit te mogen voeren zijn een aantal vergunningen nodig, waaronder:

- Omgevingsvergunning onderdeel bouwen voor de inlaatvoorziening en de twee bruggen;
- Omgevingsvergunning onderdeel uitvoeren werk/werkzaamheden voor het graven van de watergang;
- Relevante uitvoeringsvergunningen/meldingen (bijv. bouwputbemaling).

3c. Planning

De start van de uitvoering vindt plaats vanaf augustus 2020 in verband met N2000 en Wet Natuurbescherming. Waarbij de werkzaamheden in en rondom de kering voor 15 oktober gereed dienen te zijn, zodat de kering in ieder geval voldoende veilig is tijdens het hoogwaterseizoen. Restant van de werkzaamheden lopen nog door tot uiterlijk 15 maart 2021, in verband met de start van het broedseizoen.

3d. Overige uitvoeringsaspecten

De werkzaamheden zijn door het waterschap direct afgestemd met de pachters. Door het realiseren van de watergang, kan tijdelijk geen (agrarisch) gebruik worden gemaakt van het achterliggende perceel. De pachter krijgt hiervoor een schadecompensatie. Rijsporen e.d. worden hersteld en gewasschade wordt vergoed volgens de geldende regelingen van het waterschap.

In de oostelijke boezemkade (rondom te realiseren voetgangersbrug) bevinden zich een aantal kabels en leidingen. Het waterschap draagt er zorg voor dat de kabels en leidingen middels een zinker onder de nieuwe watergang doorgeleid worden.

4. Beheer en onderhoud

4a. Legger

Na de uitgevoerde werkzaamheden worden voor de legger de gerealiseerde werken ingemeten en opgetekend in een revisietekening. Middels een leggerbesluit wordt dit vastgelegd. Dit besluit wordt voorbereid en ter inzage gelegd conform de uniforme, openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

4b. Beheer en onderhoud

Na realisatie wordt de inlaatvoorziening onderhouden door het waterschap. Zowel de instroomvoorziening (middels een rooster) als de uitstroomvoorziening zijn bereikbaar vanaf de kade. Door middel van de schotbalkspanning is de voorziening droog te zetten wanneer dit voor onderhoud nodig blijkt.

De watergang wordt gemaaid met een maaiboot door het waterschap zelf. Voor het beheer en onderhoud van de oevers van de nieuwe watergang worden afspraken gemaakt met de pachters.

5. Procedure

Het projectplan dient op grond van de Inspraakverordening van het waterschap te worden voorbereid via de openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Awb. Dat betekent dat eerst een ontwerp ter inzage moet worden gelegd waarop zienswijzen kunnen worden gegeven. Na ontvangst van de zienswijzen wordt het projectplan definitief vastgesteld en wederom bekendgemaakt.

6. Contactpersoon

De heer M.C.A. Wannée treedt namens Waterschap Rivierenland op als projectleider. Hij is bereikbaar op telefoonnummer 0344-649195 en via e-mail m.wanneer@wsrl.nl.

Hoogachtend,
namens het college van dijkgraaf en heemraden
van Waterschap Rivierenland,

ing. E.J. Steenbergen
hoofd van de afdeling Technische Projecten

Zienswijze

Belanghebbenden en ingezetenen van het waterschap kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit ontwerp-besluit hun zienswijze over dit ontwerp kenbaar maken. Dit kan zowel schriftelijk als mondeling.

Schriftelijke zienswijzen dienen te worden gericht aan het College van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Rivierenland, Postbus 599, 4000 AN Tiel. Mondeling kunt u uw zienswijze kenbaar maken bij de heer M.C.A.

Wannée via telefoonnummer 0344-649195. U kunt uw zienswijze ook digitaal indienen via het daartoe bestemde formulier. Daarvoor moet u beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Wij verwijzen u daarbij naar onze website onder het kopje "Regelen en aanvragen".